

Spørgsmål til Euripides' Medea

Baggrund

1. Giv et signalement af det klassiske Athen i perioden 480-400 f.Kr. med særlig fokus på årene omkring 431 f.Kr. og med henblik på:
 - a) den økonomiske, indenrigspolitiske og udenrigspolitiske situation;
 - b) den kulturelle situation (uddannelse, videnskab og kunst);
 - c) den almindelige selvopfattelse blandt Athens borgere omkring 431 f. Kr.
2. Fortæl om det græske dramas oprindelse og udvikling!
3. I hvilket omfang kan man betragte dramaet, tragedien og komedien, som et produkt af det klassiske Athen?
4. Nævn nogle områder – indholdsmæssige som tekniske – , hvor en græsk tragedie adskiller sig fra et moderne skuespil! Hvad kan være baggrunden for disse forskelle?

* * *

5. Tragedien Medea

Disposition:

- 1-130 Prologos: ammen og vogteren**
Hvilken funktion har prologen? Hvilke tanker og følelser giver ammen og vogteren udtryk for? Hvorledes skildres ammen? Se især vers 99-111, 116-131!
- 131-213 Parodos: koret ankommer**
Hvilken funktion har korets ankomst? Hvilke tanker udtrykker koret ved sin ankomst til orkestra?
- 214-409 1. epeisodion: Medea og Kreon**
Hvorledes skildres Medea? Hvilke tanker giver hun udtryk for? Se især vers 215-267 og 364-409. Hvorledes kan man karakterisere hendes evner til at formulere sig?
Hvorledes skildres Kreon? Se især vers 348-356.
Hvad opnår Euripides ved at sætte Medea og Kreon overfor hinanden?
- 410-437 1. stasimon: floderne løber baglæns**
Giv et kort resumé af denne korsang (=stasimon)! Hvilket formål tjener korsangen i forhold til dramaet?
- 438-618 2. epeisodion: Jason og Medea**
Hvorledes forsøger Jason at skildre sig selv (som hellener) og Medea (som barbar) i vers 438-456? Er Medeas vurdering af Jason rimelig? Hvad mener Medea med det, hun siger i vers 501-511?
Hvilket indtryk får vi af Jason i vers 514-567? Hvorledes mener koret, vi bør opfatte Jasons tale? Og Medea?
- 619-654 2. stasimon: eros bør beherskes**

Hvilken form for kærlighed ønsker koret i 1. strofe og modstrofe? Hvem er disse strofer primært henvendt til?
Gør rede for hovedindholdet af 2. strofe og modstrofe?

- 655-815** **3. epeisodion: Medea og Aigeus, Medea og korlederske**
Hvem er kong Aigeus, og hvorfor har han været i Delfi? Hvilken funktion har han her i tragedien? Hvorledes skildres Aigeus (og derved også bystaten Athen)?
Hvad ønsker koret i vers 751-755?
Hvorfor fortæller Medea om sin plan i vers 756-810. Hvorfor ønsker Medea ikke blot at myrde Jason? Hvad får vi at vide om Medea i disse vers? Hvad ønsker Euripides, at vi – tilskuerne – skal mene om hende og hendes plan?
- 816-849** **3. stasimon: lovprisning af Athen, advarsel til Medea**
Hvilket folk kan være stolt? Hvad kan dette folk være stolt af? Hvorledes forholder 1. strofe sig til 1. modstrofe?
Hvad synger koret i 2. strofe og modstrofe? Hvorfor lader Euripides koret synge netop dette budskab?
- 850-959** **4. epeisodion: Medea og Jason**
Hvad vil Medea opnå hos Jason, og hvorledes lykkes det hende at opnå sit ønske? I vers 881 kalder Medea Jason for “vor bedste ven”. Hvad mener hun? Hvad er der lige ved at ske med Medea i de følgende vers? Hvorfor skal vi have den reaktion? Hvorfor kalder hun Jason “verdens allerbedste mand” i vers 737?
- 960-983** **4. stasimon: alt håb er ude**
Hvad siges i 1. strofe og modstrofe?
Hvem omtales i 2. strofe; og hvem i 2. modstrofe?
- 984-1231** **5. epeisodion: Medea, vogteren, et sendebud, korlederske**
Hvad kunne den uindviede tilskuer tro ved vogterens ankomst?
Hvorfor nævner Medea netop bryllupsbad og brudelys i vers 1009? Hvad drømmer en almindelig attisk moder om? Hvorfor er Medea lige ved fortryde sin plan i 1026-1030? Hvorfor fortryder hun alligevel ikke? Se f.eks. vers 1061.
Hvilke håb og hvilken frygt har koret, dvs. almindelige kvinder, når talen er om børn? Hvorfor skal det netop siges hér?
Hvorfor skal tilskuerne informeres om drabet på Glauke og hendes fader Kreon gennem en budbringer?
Hvorledes reagerer Jasons tjenere, da de ser børnene med gaven? Den unge brud selv? Jason?
Hvorfor tøver Glauke ikke længere med at tage sløret og diademmet på? Hvad sker pludselig? Kan publikum se katastrofen for sig? Hvor grimt et syn har publikum været vidne til i vers 1180-1183?
Hvad ønsker Glaukes fader Kreon i vers 1191? Og hvad sker der? Hvorfor sammenlignes han med en vedbend?
Hvad må budbringeren konkludere ved afslutningen af beretningen?
- 1232-1273** **5. stasimon: koret er fuld af gru**

Hvorfor påkaldes Solen / Helios i 1. strofe ? Hvorfor kaldes børnene “guddommeligt blod”? Hvorledes forsøger koret at bremse Medea? Men hvad er allerede ved at ske? hvor sker det?

1274-1400 Exodos: Medea, Jason, korlederske

Hvem tænker Jason først på, da koret antyder en katastrofe i vers 1287-1288?

Hvorfor viger Medea ikke tilbage fra at myrde sine børn? Hvem skal begrave børnene?

Hvorledes reagerer koret på den bitre samtale mellem de døde børns fader og moder? Og hvad konkluderes til sidst?

* * *

6. Hvad skal man mene om tragediens afslutning? Man taler i den forbindelse om en “Deus ex machina” afslutning. Hvad vil det sige?
7. Hvorledes forholder de 5 stasima (= korsange) sig til de 5 epeisodier (=dialogpartier)
8. Hvad bruger Euripides den gamle myte om Medea til? Hvad vil han fortælle gennem skildringen af
 - Medea
 - Jason
9. Hvem er de gode eller onde i tragedien?
10. Hvad er afgørende nyt ved Euripides’ personskildring set i forhold til ældre græsk litteratur?
11. Hvorledes kan man se et ekko i denne tragedie af tidens intellektuelle strømninger, sofisterne og naturfilosofferne?
12. Hvorledes reagerede publikum på denne nye måde at betragte mennesket på?

BJ / 12. marts 2004